

Politika, dakle iz izvora koji se ne može smatrati mjerodavnim za stručnu ribarsku terminologiju barem u onoj mjeri u kojoj mjeri nije mjerodavan ni Večernji list. Naziv *koća* za brod može imati samo preneseno značenje.

Nema potrebe niti je uobičajeno da se jednom riječi (*koća*) imenuje i mreža i brod, a iz svega izlazi da se riječi *koća* pridružuje značenje 'mreža'.

Za kočarski brod (brod za kočarenje) treba dakle prihvatiti drugi naziv, drukčiji od naziva za mrežu. Koji? Ako znamo da su među ribarskim mrežama na moru gospodarski najvažnije *koća* i *plivarica*, jer se njima lovi neusporedivo veća količina morske ribe nego svim drugim ribarskim priborom zajedno, korisno je povezati i nazive od njih izvedene, u prvom redu nazive za brod.

Za brod koji nosi *plivaricu* prihvaćen je naziv *plivaričar*. Po tome bi brod koji nosi *koću* bio *kočar*. Tako se na terenu doista i govori; ta praksa prevladava i u stručnoj literaturi. U rječnicima se međutim izvedenici *kočar* pridružuje značenje 'ribar koji lovi kočom'. Ako je doista potrebno da imamo i izvedenicu za značenje 'ribar koji lovi kočom', preostaje nam da za brod upotrijebimo koju drugu izvedenicu, načinjenu u skladu s odgovarajućim nazivima koje već imamo.

Poznato je da imamo naziv *svječarica* 'brod u kojem je svijeća i svječar', pa bi po tome moglo biti i *kočarica* 'brod u kojem je koća i kočar'. I taj je naziv već u upotrebi. Budući da postoji potreba za pojmovnim razlikovanjem (mreža, ribar, brod), postoji i potreba da se različiti pojmovi iskazuju i različitim nazivima. U ovom slučaju najprikladniji su nazivi:

koća 'mreža'
kočar 'ribar'
kočarica 'brod'.

U praksi međutim nema posebnog naziva ni za ribara koji lovi *plivaricom* ni za ribara koji lovi *kočom*. Dostatan je opći naziv *ribar* (koji uključuje sve vrste ribolova), jer praktički nema ribara koji bi lovio ili

koji bi znao loviti jednom jedinom vrstom ribarskoga pribora.

Kad dakle ne postoji potreba za posebnim nazivom za ribara koji lovi kočom, onda su najprikladniji nazivi ovi:

koća 'mreža'
kočar 'brod'.

To odgovara nazivima:
plivarica 'mreža'
plivaričar 'brod'.

Božidar Finka

PIRINEJI ILI PIRENEJI?

U riječkome *Novom listu* od 18. VI. 1980. godine (str. 11) tiskan je članak kojemu je naslov: NEREDI NA PIRINEJIMA. Ovo nije prvi slučaj da se u našem dnevnom tisku za jugozapadni europski poluotok, naseljen Španjalcima i Portugalcima, pojavljuje takav lik zemljopisnog imena. Nitko nema ništa protiv lika *Pirineji* (*Pirinejski poluotok* ili *Pirinejsko poluostrvo*). Na ovome mjestu samo želim istaknuti činjenicu da on za zemljopisni znanstveni jezik kao granu hrvatskoga književnog jezika nije tipičan. Kad to tvrdim onda se ne kanim pozivati na nekakve visokoznanstvene jezikoslovne razloge koji bi moje gledište opravdali. Pri izboru jednog od likova — *Pirineji* ili *Pireneji* (stari ili antički *Pyrenaei Montes*) — za mene kao zemljopisca isključivo je mjerilo spoznaja o pripadnosti jednoga od njih hrvatskoj kulturnoj baštini. Tvrdim da jezično-kulturna baština u nas poznaje samo lik *Pireneji* (ili *Pirenejski poluotok*). Svi pisci naših udžbenika, priručnika i znanstvenih djela, osim rijetkih iznimaka, rabe ovaj lik zemljopisnog imena. U drugim jezicima za ovaj europski poluotok također opstoje domaća imena, na primjer: *Pirineos* (španjolski), *Pyrenées* (francuski), *Pirenei* (talijanski), *Pyrenees* (engleski), *Pyrenäen* (njemački), *Pirenei* (ruski), *Pirineji* (srpski) i *Pireneji* (slovenski). Svi su ovi likovi među sobom ravnopravni i nikako ne možemo i ne smijemo reći da je

ovaj ili onaj lik najbolji ili jezično najpravi-
vili. Svaki je od njih za naciju koja ga
rabi najidealniji, svaki je od njih sastav-
nica njezina jezika, njezine jezične kulture.
Zašto da onda u našoj okolini, tj. u našem
društvu, negujemo dva lika zemljopisnog
imena za spomenuti europski poluotok? Za

tako nešto nema nikakve potrebe, takvim
bismo postupkom naš jezik razbijali, a ne
razvijali. Stoga pišimo/govorimo PIRENEJI
(ili PIRENEJSKI POLUOTOK), kako to
već pišu i govore naši pučkoškolci jer ih
u školi tako učimo.

Ratimir Kalmeta

O S V R T I

DOGOVARATI (NE)ŠTO ILI *DOGOVA- RATI SE O* (NE)ČEMU?

Neki su naši pisci i govornici izmislili
nepotpuni infinitiv glagola *DOGOVARATI*
(nešto ili što) umjesto da rabe uzajamni
ili recipročni povratni glagol *DOGOVARA-
TI SE* (o nečemu ili o čemu). Evo neko-
liko primjera uporabe nepotpunog glagola
DOGOVARATI, (velika su slova od R. K.).

a) *Radnici u organizacijama udruženog
rada, drugim samoupravnim organizacijama
i zajednicama samostalno ili zajednički s
radnicima u organizacijama udruženog ra-
da usmjerenog obrazovanja:*

— *DOGOVARAJU* programe, potrebna
sredstva i kriterije i mjerila
vrednovanja rezultata odgojno-obra-
zovnog rada;

b) *Radnici u osnovnim organizacijama
udruženog rada privrednih i društvenih
djelatnosti na osnovi svog samoupravnog
položaja u udruženom radu imaju pravo i
dužnost da u suradnji s radnicima u orga-
nizacijama udruženog rada usmjerenog o-
brazovanja:*

— *DOGOVARAJU* programe, potreb-
na sredstva, kriterije i mjerila za
vrednovanje rezultata odgojno-o-
brazovnog rada;

c) *Radnici u organizacijama udruženog
rada putem svojih delegata u samouprav-
noj interesnoj zajednici usmjerenog obra-
zovanja:*

— *DOGOVARAJU* uvjete za razvoj i
unapređivanje usmjerenog obrazo-

*vanja, djelatnost prosvjetno-peda-
goške službe i znanstveno-istraži-
vačkog rada od interesa za usmje-
reno obrazovanje;*

d) *Radnici u organizacijama udruženog
rada putem svojih delegata u Savezu su-
moupravnih interesnih zajednica usmjere-
nog obrazovanja:*

— *DOGOVARAJU* zajedničku politi-
ku usmjerenog obrazovanja;

— *DOGOVARAJU* i osiguravaju uvje-
te za ostvarivanje programa od za-
jedničkog interesa na načelima u-
zajamnosti i solidarnosti;

— *DOGOVARAJU* zajedničke osnove
slobodne razmjene rada;

— *DOGOVARAJU* zajedničke osnove
za vrednovanje rezultata u organi-
zacijama udruženog rada usmje-
renog obrazovanja;

Gramatika hrvatskoga književnog jezika
uči nas da su povratni glagoli neprelazni
i da zamjenica *se* formalno obilježava ne-
prelaznost. Glagol *DOGOVARATI SE* ne
možemo upotrebljavati bez povratne za-
mjenice *se*, kako to na primjer činimo s
glagolima *izgovarati, nagovarati, odgovara-
ti, ogovarati, pregovarati, prigovarati, pro-
govarati, ugovarati i zagovarati*; radnici
*izgovaraju, nagovaraju, odgovaraju, ogova-
raju, pregovaraju, prigovaraju, progovaraju,
ugovaraju i zagovaraju*. Osim toga glagol
DOGOVARATI SE ne ulazi u skupinu gla-
gola koji imaju dva infinitiva poput ovih: